

že za vse napčine in prav teške panjove vediti, ker takrat ni časa več premišljevat, ampak odročno delati. V to delo se dolziga stola, spodrezalnika (Bienenmesser), družiga krajšiga in ojstriga noža, gobe ali trohlenine za kadilo, in čiste posode za satovje poslužim. Tega dela pa ne delam o lepim gorkim vremenu, ampak o merzlim, meglenim dnevu, ali pa proti večeru, kader čbele letati pojenjajo.

(Konec sledi.)

Potovanje po Laškim.

Spisal M. Verne.

8. pismo.

Dragi prijatelj!

V Spoletu 16. rožnika 1847.

Asíz je 8 milj — malo več ko poldrugo uro — od Folínja na severnim robu krasniga dola nekdanje Umbrie. Umbriški dol je velika, silno rodovitna, skoraj dan hodá dolga in malo manj široka ravnina, katero od vsih strani visoki hribi objemajo. Narnižji so ti hribi okrog Peružie (Peruggia), kamor bi bil prav rad šel, ne le samo zato, de bi bil mesto ogledal, ki je, kakor pravijo, veliko, lepo in bogato in ki šteje čez 30 tisuč duš, temuč še več zato, de bi bil Trazimensko jezero vidil, pri katerim je Hanibal Rimljane strašno otepel, in ki ni delječ od mesta. Ali tovarša sta le naprej, le v Rim silila, in vesel sim moral biti, da sta me saj v Asíz spremila, od kodar sim Peružie dve uri dalječ verh zaliga prijetniga griča vidil.

Prej ko v Asíz, sim šel angeljsko Mater božjo (Mádonna degli Angeli) obiskat. Silno velika in čudovito lepa cerkev s frančiškanarskim samostanom je v Umbriškim dolu pol ure pod Asízom poleg velike ceste, ki v Peružio pelje. Sred cerkve je tudi kakor v Loretu hišica ali kapelica svete Porciunkule. — Od tod sim se še le v Asíz podal.

Asiško mesto leži precej visoko prek hriba. Nekdaj je bilo gotovo lepši in bogatejši, ko je zdaj, ker je bilo eno dvanajsterih mest Hetrurške zveze. Dandanašnji je pa zlo revno, desiravno veliko žita, vina in olja prideluje. Vse je polno beračev, ki se jim vidi, de so res potrebni. Tega je mende neprimerna razdelitev zemljiš kriva — lex agraria — od ktere niso hotli rimski gospodje nikdar nič slišati. K sreči ne šteje mestice čez 4000 duš. — Serafiškiga patriarha dragi sin, ki živé pa že bolje; vidi se jim, de jim nič ne manjka, ker so prav dobro rejeni. V zalim in prostornim samostanu, ki je kakor kraljev dvor ali grad, jih velika množica stanuje, ki pojó in jedó, de je kaj! — Svetiga Frančiška cerkev, ali marveč tri cerkve ena verh druge, je že silno stara, pa vender v prav lepim redu sozidana, bogata in prav lepa. V nar spodnji je pod altarjem svetnikov grob; srednja je polna krasno pisanih podob, med kterimi je tudi nekoliko Džjotovih (Giotto); — in verh te je še tretja, ki je Papeževa cerkev (Cappella Papale), kar je velika čast. Ko sim bil cerkev ogledal, mi je menih, ki me je okrog vodil, še spomín ponudil. Kaj meniš, kaj? — V popír z natisnjenim napisam zavitiga prahú od groba Serafiškiga patriarha; — in pa še terdil mi je, de ni boljšiga leka za merzlico, grižo in druge take bolezni. De bi ga muri popil! Pa kaj sim hotel? Vzel sim zapečateni popirček in še ga imam, in — res nisim od takrat še ne merzlice ne griže dobil, se vé de zavolj tistiga — prahú!

V Asízu sim še tudi cerkev nunskega samostana sv. Klare obiskal. Nune hranijo tú v posebni kapelici, v katero se iz cerkve le skozi okno vidi, ko se odmaši, veliko, silno staro podobo križaniga Jezusa, ktera se je nek nekdanj s svetim Frančiškom prav prijazno pogovarjala.

— Tudi nuna, ki mi je to podobo kazala, mi je dala dober lek za merzlico in ako me bo trebuh bolel, namreč majhno posušeno cvetlico, ki na grobu svete Klare raste. Tudi kadar glava boli in za zobe — je djala — dobro pomaga. Iz tega vidiš, dragi prijatelj, de na Laškim skoraj ni moč človeku zboleti! — Poslednjič sim še na mestnim tergu klonico (Atrium) nekdanjiga Minerviniga tempeljna ogledal. Šest prav lepih stebrov s kapitelji ali nadstebniki še stoji, ki pričajejo, de Asíz je bil nekdanj lepši mesto ko dandanašnji.

Potem sim šel v Folínj nazaj, in po kosilu naprej zmiram po ravnim lepim polji v Spolét, kjer sim prenočil. Pri Spoletu je konec Umbriškiga dola, in spet ima popotnik grozno visoke gore pred seboj, odraselke Apenínov, ki se čez celo Italio razpenjajo.

Spolet je staro staro, pa ne veliko mesto, in ne šteje čez 8000 duš. Leži prek visociga hriba, verh kteriga je velik terden grad, kjer je do 700 jetnikov zapertih. — Čez silno globoko strugo ali prepad (Vertiefung, Schlucht) za tem hribom je vodovod (Aquaeduct) po čudovito lepim mostu napeljan, ki izverh drugih hribov vodo ne le v mesto, temuč tudi v grad ali tabor daja. Most je na desetih obokih iz živo-rudečih opek, 335 rimskih čevljev visok in 970 dolg. Tak je, de sim se ga komaj nagledal, in de se mi potem ni ljubilo kaj družiga gledati. V silni strugi ali v jarku pa ni bilo kančika vode, desiravno je pozimi in o deževnim vremenu hudo dereč potok. — V Spoletu sim bral na starodavnim oboku, kjer so bile nekdanj mestne vrata, star latinski napis, s kterim so nekdanji Spoletančani bahali, de so Hanibala, ko se je bil po terdim boji poleg Trazimenskiga jezera približal, de bi mesto vzel, serčno odgnali.

Ogled po svetu.

Pravda zavolj Božjiga groba v Jeruzalemu.

V zadevah Božjiga groba v Jeruzalemu se je od tistiga časa spet huji pravda vnela, od kar je turški sultan vse pravice, ki jih je Francoski vladi že obljubil, nenadama spet nazaj vzel.

Pismo v časniku „Ind. belge“ razodene zastran tega med drugim tole:

„V cerkvi Božjiga groba v Jeruzalemu opravljajo od leta 1342 Frančiškanarji božjo službo za rimsko-katoljske kristjane, in katoljska francoska vlada je že od nekdanj varhinja rimsko-katoljske cerkve v Palestini. Kristjani staroverski (pravoslavni) pa, ki ne spoznajo papeža, stojé pod varstvom ruskiga cara. S staroverci se družijo Jermenci, ki se od njih le v tem ločijo, da ne častijo sv. device Marie. Ker pa Jermenec kot „raja“ ali neturški podložnik, pravico ima si ondi kmetijstva prilastiti in je bogat, imajo Jermenci nar lepši in premožniši samostan (kloster) v Jeruzalemu; za to je njih zveza s staroverskimi Gerki Gerkam velik dobiček.

Le spoznavci imenovanih tréh vér imajo veljavnost v Palestini; protestantov je scer tudi nekaj tam, pa ker jih je malo, so brez vse veljave.

V svetišču v Betlehemu je oltar starovercov, jaslice pa so rimskih katoljčanov. Ker pa staroverci sovražijo vsaciga, ki ni njih vére, zaničujejo tudi to svetišče tako, da so lepotije jaslic že zlo poškovali. S tem sovraštvam kažejo Gerki, da so scer terdi staroverci, na vsako vižo pa slabi kristjani, ker celò na tistim mestu, kjer je zibelka Kristusa tékla, ki je ljubezin kot prvo zapoved kristjanske vére postavil, svoje strasti krotiti ne morejo. Tudi na družih mestih so pravíce rimskih katoljčanov zlo razžalili; grob viteškiga branitelja katoljske vére, Bogomira Bouillonskiga, so zakrili z zidam.

Teh krivic noče Francoz v iménu katoljčanov dalje